

Javaslat
a „Sándorfalvi Református Templom”
települési és tájegységi értéktárba történő felvételéhez

I. A JAVASLATTEVŐ ADATAI

1. A javaslatot benyújtó (személy/intézmény/szervezet/vállalkozás) neve:
Sándorfalvi Kulturális Központ
2. A javaslatot benyújtó személy vagy a kapcsolattartó személy adatai:
Név: Gajdosné Pataki Zsuzsanna
Levelezési cím: 6762 Sándorfalva, Szabadság tér 6.
Telefonszám: 06 (62) 251-291
E-mail cím: sfalvakultura@gmail.com

II. A NEMZETI ÉRTÉK ADATAI

1. A nemzeti érték megnevezése: **Sándorfalvi Református Templom**
2. A nemzeti érték szakterületenkénti kategóriák szerinti besorolása

o agrár- és élelmiszer- gazdaság	o egészség és életmód	☒ épített környezet
o ipari és műszaki megoldások	o kulturális örökség	o sport
o természeti környezet	o turizmus	
3. A nemzeti érték fellelhetőségének helye: **6762 Sándorfalva, Dózsa György utca 6.**
4. Értéktár megnevezése, amelybe a nemzeti érték felvételét kezdeményezik
 települési o tájegységi o megyei o külhoni magyarság
5. A nemzeti érték rövid, szöveges bemutatása, egyedi jellemzőinek és történetének leírása

Szegeden az 1840-es években újra megindult a megszorodott református és evangélikus lakosság egyházi szervezkedése. Először közös protestáns gyülekezetet alakítottak, majd különválva gyakorolták hitüket. A szegedi reformátusok önálló egyházközséggé való szervezése 1859-ben fejeződött be. Ettől kezdve vannak a református egyház anyakönyvei. 1882-ben megkezdték az első szegedi református templom építését, amit 1884-ben szentelt fel a szegedi református gyülekezet. E szegedi gyülekezet harmadik lelkipásztora 1922-től Bakó László volt. Az ő munkássága folytán jött létre a város külterületein és a környező falvak területén szétszórtan élő reformátusok lelki gondozása céljára 1928-ban az Újszegedi Missziói Egyházközség. Sándorfalva reformátussága is e gyülekezet gondozása alatt

állt és áll a mai napig. Az újszegedi református gyülekezet első vezetőségében Sándorfalvának két képviselője volt: K. Nagy Sándor és dr. Marton Lehel.

Rövid időn belül szükségessé vált egy kis templom felépítése Sándorfalva községben. A falu akkori előjárósága két telket bocsátott a helyi reformátusok rendelkezésére: az egyiket templom építésére, a másikat temető létesítésére. Ezt a két adományt így örökítik meg a korabeli dokumentumok: „Az Újszegedi Református Anyaegyházközség elnökségének kérésére Sándorfalva község képviselő-testülete egyhangúlag hozott 46/kgy. 1938 számú határozatával a jegyző javadalmát képező telekből a telek József főherceg, jelenleg Dózsa György utcai oldalán 50 négyszögölnyi területet engedett át a református templom építése céljára. A Csongrád vármegyei kisgyűlés Sándorfalva község képviselő-testületének határozatát 285/1938 sz. alatt jóváhagyta.”

„Sándorfalva község képviselőtestülete 24 kgy 1938.sz. határozata: református temető céljára évi 1 aranypengő ellenében 200 négyszögöl területet enged át használatra.”

1940. október 20-án volt a sándorfalvai templom felszentelése. Az ünnepi presbiteri gyűlést a sándorfalvai elemi iskolában tartották. Nemes Árpád terjesztette elő a következő határozati javaslatot: „A sándorfalvi templomszentelésre egybegyűlt ünnepi presbiteri gyűlés hálaadással borul le a minden áldások Istene előtt, hogy ezen a helyen hajlékot építhettünk az Ő dicsőségére. Hálával emlékezik arra, hogy az első lépés 1938. július hó 10-én történt meg. Alkalmi istentiszteleten buzgó imádkozásban készült a 70 lelket számláló kicsiny gyülekezet arra, hogy felvegye a templomépítéssel járó áldozatnak gyönyörűsége terhet. Az első nap eredménye 19 család 1632 P áldozata. Ez az összeg a többi sándorfalvi atyafiak adományával csakhamar meghaladta a 2000 pengőt. A sándorfalvi hívek hitére és áldozatára felfigyeltek közösségek és egyesek egyformán és segítő szeretetükkel állottak a kicsiny nyáj mellé. A község földesura a fundamentum ajándékozásával, Csongrád vármegye többrendbeli segélyével hathatósan előmozdította azt, hogy az Újszegedi Missziói Egyházközség elnöksége alatt dr. Bod Árpád, dr. Nagy Sándor és K. Nagy Sándor sándorfalvi atyafiakból álló templomépítő bizottság hamar munkához lásson. A templom tervét Szojka Jenő szegedi építésmérnök készítette s ajánlotta fel, Isten dicsőségére. S így Sándorfalva község közönségének a megértéséből rendelkezésre bocsátott telken már 1939. június 4-én ünnepélyes keretek közt helyeztük el a templom alapkövét. Egymás után emelkedtek a falak Kónya József sándorfalvi építőmester szakszerű és szeretettel irányított végzése mellett s július 22-én már elhelyeztük a toronycsillagot is. Ezzel az építés első szakasza be is végződött. A munka tovább folytatását 1940 tavaszán vettük fel újra, hogy a kész templomot július 16-án átadjuk szent rendeltetésének. Isten másképpen végzett, a templom felszentelése halasztást szenvedett. De most örömmel, hálaadó szívvel jegyzi fel ünnepi gyűlésünk, hogy ezt a kicsiny, de számunkra drága hajlékot az Úrnak 1940-ik esztendejében, október hónap 20-ik napján a Tiszántúli Református Egyházkerület püspöke: dr. Révész Imre főtiszteletű úr felhatalmazásából Harsányi Pál békésbánáti esperes úr, Csongrád vármegye, a kiskundorozsmai járás, Sándorfalva község képviselőinek, a békésbánáti egyházmegye, az újszegedi missziói egyházközség s az ezt létrehívó szegedi anyaegyház küldöttei, valamint a sándorfalvi hívek jelenlétében felszentelte. Cselekedje az örökkévaló Isten, hogy ebben a földi

hajlékban a mindig tisztán s édes anyanyelvünkön zendülő ige és szent szakramentumok lelki eledelére éhező és szomjúhozó református keresztyén életek növekedjenek az Úr kedves gyermekeivé, épüljenek lelki templommá s az anyaszentegyházon keresztül hű honpolgárokká és honleányokká nemzedékről nemzedékre.”

Érdemes megemlékeznünk arról, hogy a sándorfalvi kis református közösség külföldi segítséget is kapott a templom építéséhez, amint erről a presbiteri jegyzőkönyv tanúskodik: „...Leenhonts holland tanítónő a sándorfalvi templomépítésre a holland reformátusok közt 54 holland forintot gyűjtött, mely kereken 150 pengővel növelte templomalapunkat.”

A templom berendezését nagylelkű adakozók tették lehetővé. A presbiteri jegyzőkönyvben erről a következőket olvashatjuk: „...a templom részére Molnár Dezsőné és dr. Nagy Sándorné sándorfalvi egyháztagok gyűjtéséből egy értékes kézimunka úrasztali terítőt szereztünk be. Olasz Sándorné egy bársony szőszéktakarót adományozott, Vince József újszegedi asztalosmester a mőzesszéket adományozta, Teleki Sándor és neje pedig a szőszéket készítette el.” „Basa Józsefné sándorfalvi rk. úrasszony az új templom részére 12 darab új úrvacsorai különkelyhet és egy tálcát adományozott. Dr. Balla János, nyírbátori ügyvéd és felesége ...keresztelőkészletet adományozott.” A templom székeit a gyülekezet tagjai vásárolták meg.

A szeged-újszegedi református gyülekezet s így Sándorfalva lelkipásztorai időrendben a következők voltak: Teleki Sándor (1928–1952), Petó József (1953–1978), Tóth Zoltán (1958), (1979–1992), Sípos Ete Zoltán (1993–).

A sándorfalvai gyülekezet létszáma a következőképpen alakult: 1932-ben 23 választó tagja volt a gyülekezetnek. Az 1941-es népszámlálás adatai szerint Sándorfalván 78 református ember élt. 1997-ben 24 teljes jogú tagja volt a gyülekezetnek.

A kisvárosban évente 12–15 alkalommal tartanak református istentiszteleteket, minden hónap első vasárnapján. Az utóbbi években két-három temetés, egy-két keresztelő történt Sándorfalván. A templom villamosítására 1993-ban került sor a helyi önkormányzati testület segítségével. 1999-ben a templom helyreállítási munkálataihoz kapott önkormányzati támogatást a helyi gyülekezet.

6. Indoklás az értéktárba történő felvétel mellett
A település központjában lévő épület nem műemlék, de településünk történetének részeként fontosnak tartjuk az Értéktárba való felvételét.
7. A nemzeti értékkel kapcsolatos információt megjelenítő források listája (bibliográfia, honlapok, multimédiás források)
<http://www.sandorfalva.hu>
<http://www.sulinet.hu>
Sípos Ete Zoltán, református lelkipásztor
8. A nemzeti érték hivatalos weboldalának címe:
<http://www.vendegvaro-sandorfalva.hu>
<http://www.sandorfalva.hu>

III. MELLÉKLETEK

